

Förstudie Cykelled Nordöstra Skåne & Södra Småland

Banvallen Älmhult-Kristianstad

- Förstudie Cykelled
Nordöstra Skåne & Södra Småland
Banvallen Älmhult-Kristianstad

Rapport	Delaktivitetens ID-nummer 2018-354E
Referens	Kerstin Hallenborg, Leader Skånes Ess September, 2020
Kontaktperson	Josefine Gustafsson E-post info@josefinegustafsson.se
Webbplats	www.josefinegustafsson.se
Fotografier	Josefine Gustafsson, fotot på första sidan är taget på banvallen norr om Sibbhult på väg till Glimåkra

Innehållsförteckning

Sammanfattning	6
1 Inledning och bakgrund	7
2 Metod	8
3 Resultat	9
3.1 Kontakter och möten.....	9
3.2 Rekognosering av banvallen	10
3.2.1 Kristianstad-Arkelstorp-Immeln 25 km	10
3.2.2 Immeln-Sibbhult 9 km	11
3.2.3 Sibbhult-Glimåkra 7 km	11
3.2.4 Glimåkra-Boalt-Kräbbleboda-Loshult 22 km	12
3.2.5 Loshult-Älmhult 6 km	13
3.3 Planer hos kommuner och regioner.....	14
4 Diskussion	16
4.1 Vad hände efter Trafikverkets förstudie 2012?	16
4.2 Vad händer nu? Möjligheter och utmaningar.....	17
Referenser	19
Bilaga 1 Karta järnvägen Kristianstad-Älmhult 1926	21
Bilaga 2 Minnesanteckningar möte 18 maj 2020	22
Bilaga 3 Minnesanteckningar möte 18 augusti 2020 Immelns Bygdegård	24
Bilaga 4 Karta befintliga cykelstråk	25
Bilaga 5 Osby kommuns yttrande 2012-01-27	26

Sammanfattning

Cykling är populärare än någonsin. Att få cykla ute i naturen utan att behöva trängas med bilar är extra njutbart och attraktivt. Därför är den cirka 7 mil långa banvallen mellan Kristianstad och Älmhult intressant som cykelled. Redan idag cyklas det här. I det större perspektivet saknas en cykelled i södra Småland och Nordöstra Skåne som binder ihop regionerna och orterna för både vardagspendlare och turister. En sådan skulle med fördel kunna kopplas till sydostleden som går mellan Växjö och Kristianstad.

Under våren och sommaren 2020 har ett Leader Skånes Ess projekt pågått med syfte att göra en lägesbeskrivning kring möjligheterna att åter igen försöka etablera en cykelled längs banvallen från Älmhult till Kristianstad. Bakgrunden är att Trafikverket redan 2011 gjorde en utförlig förstudie kring en cykelled på den gamla banvallen mellan Kristianstad och Älmhult för delen Immeln-Älmhult. Detta Leader-projekt undersöker vad som händer sen och vad kommunerna och regionerna vill idag? En projektgrupp har bildats och möten har hållits med representanter från alla fyra kommunerna.

Rekognoseringen som gjordes i juli 2020 visar att banvallen i dagsläget är farbar och njutningsbar hela vägen från Kristianstad till en bit norr om Glimåkra, cirka 4 mil av de totalt 7 milerna. Därefter varierar underlag och framkomlighet stort. På 4 olika platser norr om Glimåkra och söder om Hultabergs station avbryts cyklingen på banvallen på grund av hinder av olika slag. Det handlar dock inte om så stora ansträngningar för att få hela sträckan farbar. Sammanlagt 5-8 km i Osby kommun och 5-8 km i Östra Göinge kommun behöver förbättras för att hålla en tillräckligt bra standard i ett första läge. I perspektivet att det bara är cirka en av de sju milerna som kräver lättare åtgärder, borde detta gå att lösa antingen med återställning av gamla banvallen eller med alternativa vägar på några få ställen. Självklart kräver detta en dialog med de markägare som det berör.

Sträckan mellan Älmhult och Kristianstad är annars en lagom dagstur med trevliga målpunkter som Råbelövssjön med badplatser, Romska minnesmärket i Arkelstorp, Immeln's kanotcenter, Sibbhults stenmuseum, lunchställen och Vävstolsmuseet i Glimåkra, stenbrott i Boalt och Skånes största myrområde Vyssle- och Västermyr. Detta plus kulturhistoriskt intressanta och trevliga banvaktarstugor, gamla stationsbyggnader och annat tåg nostalgiskt från tiden då tågen gick här. Den befintliga besöksnäringen erbjuder redan cyklisterna mat, boende och upplevelser. Mataffärer finns, förutom i Älmhult och Kristianstad även i Arkelstorp, Sibbhult och Glimåkra. Boende finns både i Immeln, t ex vandrarhemmet i gamla stationshuset och i Glimåkra. Här finns dock gott om utvecklingsmöjligheter för besöksnäringen. Vad gäller kommunikationer så går det regelbundet tåg till både Kristianstad och Älmhult, från till exempel Köpenhamn och Malmö. Det går bra att ta med cykel på tåget.

Under projektet har kontakter tagits med personer som varit inblandade i tidigare diskussioner om cykelleden. Två kreativa möten med nuvarande representanter från kommunerna har hållits. Samtal med representanter från besöksnäringen har förts. Genomgående är att alla är mycket positiva till en cykelled på den gamla banvallen.

1 Inledning och bakgrund

Det långsiktiga målet med projektet är att i framtiden åstadkomma en attraktiv cykelled som knyter an till den befintliga sydostleden som går hela vägen från Växjö via Kristianstad till Simrishamn, se www.sydostleden.se. Detta bör göras genom samverkan mellan regionerna Kronoberg och Skåne, kommunerna, markägarna, besöksnäringen och andra berörda aktörer.

Syftet med projektet är att ta fram en lägesbeskrivning och undersöka förutsättningarna för att göra banvallen cyklingsbar hela vägen från Älmhult till Kristianstad.

Ändamålet är att skapa förutsättningar för landsbygdsutveckling genom att gynna lokal besöksnäring kopplat till en attraktiv turism i Nordöstra Skåne och Södra Småland. Ett annat ändamål är att bidra till att öka hälsan hos boende i området. Även arbetspendling blir möjligt. Redan nu cyklas det sparsamt på den gamla banvallen. På några ställen är det dock svårare att ta sig fram på grund av igenväxning och varierat underlag.

Bakgrunden är att Trafikverket redan 2011 gjorde en förstudie kring cykelled på den gamla banvallen mellan Kristianstad och Älmhult för delen Immeln-Älmhult. Samtidigt gjorde dåvarande Osby kommuns turistchef en satsning på samma sak. Trafikverket hade under 2012 samråd med Älmhult, Osby och Östra Göinge kommun.

Detta Leader-projekt undersöker vad som händer sen, statusen på banvallen idag ur ett cyklistperspektiv och vad kommunerna och regionerna vill idag.

Bild 1 Det har länge funnits en fin cykelväg de 2,5 milen på banvallen mellan Kristianstad och Immeln. 1969 upphörde persontrafiken och mellan 1973-1974 togs rälsen bort.

2 Metod

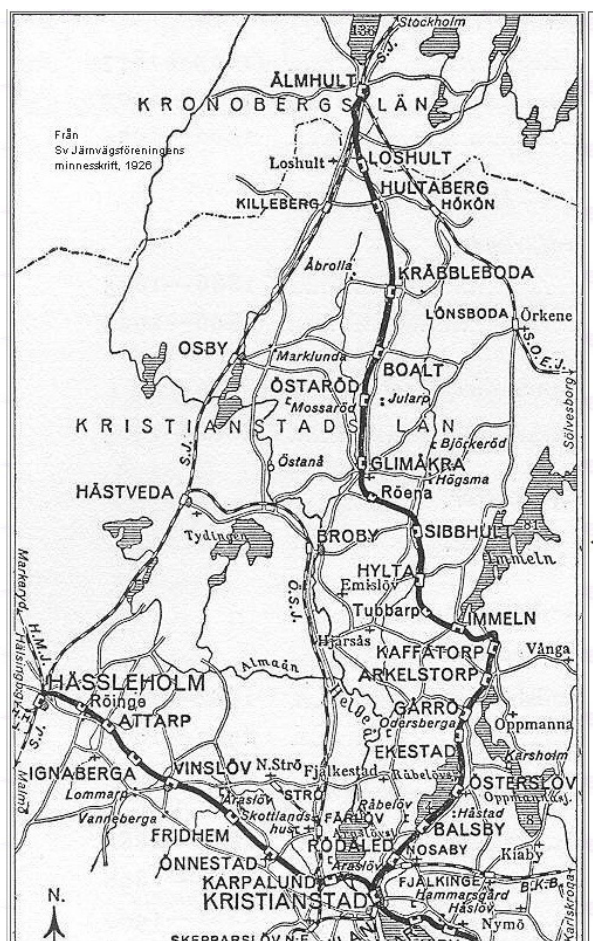
Förstudien ämnar undersöka möjligheter och identifiera utmaningar för att få hela banvallen farbar. Research och eftersökning av tidigare samlad dokumentation samt omvärldsbevakning kring cykelleder har gjorts. Detta har också gjorts genom telefonkontakter, via e-post och möten med representanter för kommunerna, regionerna, trafikverket, besöksnäringen och berörda föreningar. Under ett digitalt mötet som hölls med kommunrepresentanter den 18 maj 2020, bildades en projektgrupp, Bilaga 2.

Rekognosering med cykel i fält gjordes den 6 juli. Hela banvallen från Kristianstad till Älmhult cyklades då under en dag. Detta för att kunna beskriva banvallens skick i dagsläget.

Arbetet redovisades för projektgruppen på ett möte i Immeln den 18 augusti, Bilaga 3.

Resultatet redovisas i denna rapport med en lägesbeskrivning och där utmaningar och möjligheter beskrivs samt förslag på lösningar framförs. I rapporten ges också förslag på nästa steg i processen.

Markägare och ytterligare berörda aktörer kommer kontaktas om saken tas vidare.

Bild 2 Den gamla järnvägens sträckning. Bild från Svenska Järnvägsföreningens minneskrift 1926. Se också Stig Lundins historiska hemsida <http://www.stiglundin.se/jarnvag/18116983/chj/linje/index.htm>

3 Resultat

3.1 Kontakter och möten

Att få reda på historiken kring hur diskussionerna gått kring cykelled på banvallen har varit lite av ett detektivarbete. Rykten om att en studie gjorts för tio år sedan klarnade efter ett tag och det framkom att Trafikverket gjorde en förstudie under 2011, Förstudie, cykelled Kristianstad-Älmhult, delen Immeln-Älmhult, Östra Göinge, Osby, Älmhults kommun, Skåne och Kronobergs län. Vid samtal med den före detta turistchefen i Osby, Claes Hansson, berättade han om Trafikverkets förstudie och möten de haft kring denna. Det var också han som förmedlade rapporten. Han berättade också att han, ovetandes om Trafikverket, gjort en egen liten studie parallellt. Många av de personer som då var involverade visade sig ha bytt jobb eller har gått i pension vilket förklarar varför ansvariga på kommunen idag var ovetandes om Trafikverkets förstudie från 2011. I kontakten med Snapphanerikets turistförening och friluftsförbundet i Osby framhölls vikten av skyltning om det blir en cykelled framöver. I möten och kontakter med representanter från besöksnäringen både i Älmhult, cykelguide och caféägare av MUFF, och i Immeln, Immeln kanotcenter, var dessa mycket positiva till en cykelled.

Ett digitalt möte hölls den 18 maj med projektgruppen bestående av kommunrepresentanter. Alla på mötet var positiva och överens om att saken är värd att gå vidare med, Bilaga 2. Det framkom dock att en markägare är ointresserad av att banvallen på dennes mark skyltas upp. Ett andra möte med projektgruppen hölls den 18 augusti i Immeln. På det mötet redovisade Josefine vad hon kommit fram till och mötet föreslog att vi ska bjuda in cykelledsanvariga på regionerna den 2 oktober i Älmhult för att ta saken vidare, Bilaga 3.

Bild 3 Största delen av de sju milen mellan Älmhult och Kristianstad går genom ett härligt varierat naturlandskap. Inga bilar som stör och inga tröga backar.

3.2 Rekognosering av banvallen

Största delen av de sju milen mellan Älmhult och Kristianstad går genom ett härligt varierat naturlandskap. Inga bilar som stör och inga tröga backar, Bild 3. Banvallen är dock blockerad eller oframkomlig på annat sätt på fyra ställen mellan Glimåkra och Hultabergs station. Det handlar om totalt cirka 1 mil av de 7 milen som kräver någon typ av lättare åtgärder för att få tillräcklig framkomlighet. Cirka 5 markägare berörs av detta. Alternativt dras cykelleden på närliggande grusvägar vilket i så fall kräver tydlig skyltning. Det handlar om sammanlagt cirka 5 km i Osby kommun och sammanlagt cirka 5 km i Östra Göinge kommun. Cykelleden dras sista etappen till Älmhult lämpligast på banvallen förbi Loshults station men via Bengtstorp, över 23:an och sedan norrut.

Kristianstad-Älmhult 69 km

Kristianstad-Immeln, 25 km

Immeln-Sibbhult, 10 km

Sibbhult-Glimåkra, 7 km

Glimåkra-Älmhult, 28 km

Cirka 40 km är ej tillrättalagd cykelväg

Uppgifter från www.cyklabanvall.nu

3.2.1 Kristianstad-Arkelstorp-Immeln 25 km

Från järnvägsstationen i Kristianstad till Immeln finns en mycket lättcyklad asfalterad cykelväg, Bild 1. Det saknas dock tydlig skyltning från järnvägsstationen de första 3 kilometrarna genom stan. Efter Kristianstad är landskapet öppet och varierat. Sträcka längs Råbelövssjön är mycket vacker. Här passeras flera badplatser. I Arkelstorp finns ett intressant romskt minnesmärke intill Café Mejeriets hörna som ligger intill banvallen, Bild 4. Här finns också en mataffär. I Immeln passerar man vandrarhemmet i gamla stationsbyggnaden, Bild 5. Banvallen går intill den södra delen av sjön Immeln och nära Immelns kanotcenter, Bild 5. I Immeln kan du köpa glass, äta, hyra en kanot och övernatta. Immeln är klassat som riksintresse för friluftsliv.

Bild 4 Romskt Minnesmärke vid banvallen i Arkelstorp

3.2.2 Immeln-Sibbhult 9 km

Bild 5 Immelns gamla station är numera vandrarhem och ett stenkast därifrån ligger Immelns kanotcenter

Efter Immeln är banvallen fortsatt bra som cykelväg. Först en bit asfalterad väg direkt efter Immeln sedan är det fin grusväg. På några ställen smalnar den av till en cyklingsbar stig. Väl framme i Sibbhult är det dåligt skyltat. För att hitta fram håller man riktningen så kommer man rätt. I Sibbhult passerar man i centrum ett välgjort och intressant stenmuseum, Bild 6. Här finns också en mataffär. Tyvärr syns inget av den gamla stationen i Sibbhult.

Bild 6 Stenmuseet i Sibbhult är en given målpunkt på cykelleden

3.2.3 Sibbhult-Glimåkra 7 km

Från Sibbhult mot Glimåkra är underlaget varierad grusväg med korta sträckor cykelbar stig. Någon kilometer söder om Glimåkra fanns första (av två på hela sträckan) tecken på att banvallen under några 100 meter används som ridled. I Glimåkra kan man äta, bo och stanna för att titta på Vävstolsmuseet, ett galleri, övernatta i vindskydd vid Trollbackarna eller besöka Glimåkra Folkhögskola. Restaurang Västergård serverade lunch mitt i sommaren. Inne i Glimåkra saknas också skyltar för att hitta vidare norrut men från centrum går cykelbana längs Östra Järnvägsgatan som sedan når fram till banvallen igen. En avstickare till Trollcenter kan intressera en del besökare.

3.2.4 Glimåkra-Boalt-Kräbbleboda-Loshult 22 km

Det är bra cykelväg hela vägen fram till cirka 2,5 km norr om Glimåkra vid Rumperöd. Här är en knapp kilometer av banvallen igenväxt och används eventuellt till betesmark. Även där banvallen fortsätter behöver underlaget förbättras, Bild 7.

Bild 7 Några kilometer norr om Glimåkra börjar en sträcka med mycket varierat underlag

Cirka en kilometer söder om Östaröds station har banvallen blottad mjuk sand som är lite svårcyklad. Detta borde dock vara lämpligt för vildbin att bygga bo i. Söder om Jularp tar banvallen tvärt stopp då en kort sträcka om cirka 100 meter ligger i betesmarken. Det är igenbommat på banvallen efter Östaröds stationshus söder om Jularp. Det går bra att istället ta grusvägen cirka 500 meter för att sedan ansluta till banvallen igen.

Här efter är underlaget mycket varierat och delvis ganska dåligt fram till cirka 1,5 kilometer söder om Boalt. Bitvis är det dock uppvuxet gräs men cyklingsbart. Sista biten före Boalt är det lättcyklad grusväg. Tyvärr kommer man rätt in i industriområdet men kan skymta Boalts station på andra sidan, Bild 8. Här får man cykla runt industriområdet för att komma på det som en gång var banvallen.

Bild 8 Boalts gamla station ligger idag intill ett industriområde. Var bebott fram tills för några år sedan.

Norr om Boalt är banvallen omgjord till en mindre bilväg cirka 2 kilometer förbi bergtåkten. Sedan försvinner banvallen. Här behövs ytterligare undersökning för att ta reda på bästa väg till Kräbbleboda.

Från Kräbbleboda går det bra att cykla den cirka 2 km långa grusvägen till Stora Svinön. Där grusvägen efter Stora Svinön delar sig kan man cykla på banvallen igen. Här går cyklingen över det tysta naturreservatet Vysslemyr, Bild 9. Landskapet liknar mera Norrland än Skåne. Vysslemyr hänger ihop med Västemyr och är Skånes största myrkomplex med hjortron, tranbär, pors och skvattram.

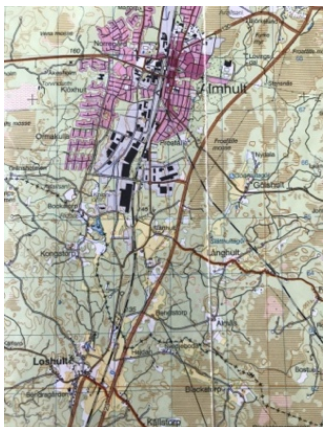

Bild 9 Banvallen på Vysslemyr är delvis igenväxt av gräs. Vid Hultabergs station går några km grusväg

Första 500 metrarna är det bra underlag men sedan är det uppväxt gräs och lite trögcyklat i cirka 2,5 km över myren. Cirka 2 kilometer söder om Hultabergs station breddas vägen till grusväg för bil, Bild 9. Cirka 250 meter efter banvallen passerat väg 121 går den över Blackatorpsmossen. Här är underlaget åter lite sämre, bland annat på grund av vildsvinsbök och delvis uppväxt gräs, fram till några 100 meter före Loshults station. En del av sträckan som går förbi Loshults station används som ridled och det cyklas också frekvent här.

3.2.5 Loshult-Älmhult 6 km

Banvallen är sedan cyklingsbar från Loshults station tills den möter grusvägen vid Bengtstorp. Närmsta och enklaste vägen till Älmhult är att ta grusvägen ner till väg 23. Passera väg 23 och gå genom grinden i viltstängslet. Därefter går det bra att cykla parallellt med väg 23, cirka 1,5 kilometer på grusväg tills man åter cyklar en kort bit på banvallen. Vägen svänger 90 grader och fortsätter tills den når asfaltsvägen. Denna asfaltsväg leder sedan hela vägen förbi Slätthult och in i Älmhult via södra rondellen vid Citykyrkan. Härifrån är det cykelväg sista 2 kilometrarna till Älmhults station.

Bild 10 Cykelvägen från Älmhult till banvallens början vid Bengtstorp

3.3 Planer hos kommuner och regioner

Älmhults kommun är positivt inställd till idén och har med banvallen som cykelled i sin fördjupade översiktsplan samt i sin kommande cykelplan.

Östra Göinge kommun har med banvallen som cykelled i sin översiktsplan och karta över befintliga cykelstråk, Bilaga 4. Ett program för natur, kultur, outdoor och grönsstruktur håller på att formuleras. Tjänstemän och politiker är positiva till cykelled med förbehållet att en markägare nära Sibbhult inte vill skylta för cykelleden på sin mark.

Bild 11 Banvallen söder om Glimåkra har ett fint underlag för cyklister

Osby kommuns näringslivsutvecklare är positiv till att utveckla en cykelled på banvallen och föreslår att ansöka projektpengar till ett genomförande under 2020. Snapphanerikets turistförening och Friluftsförbundet i Osby har kontaktats. De framhöll vikten av skyltning av cykelleden. I kontakten med Bernd Rikowski, som jobbat med besöksnäringen i Osby kommun, berättar han om de cyklingsbara sträckorna Kristianstad – Glimåkra och hänvisar till länkarna med beskrivningar och bilder som engagerade cyklisten Ronny Åkerberg har lagt upp på sin blogg Skånska Resor:

<http://travelinskane.blogspot.com/2018/09/cykla-banvall-till-immeln.html>

<http://travelinskane.blogspot.com/search/label/Glim%C3%A5kra>

<http://travelinskane.blogspot.com/2018/11/pa-cykel-till-loshult.html>

Här saknas dock beskrivningar av banvallen från Glimåkra till Kråbbleboda.

Kristianstad kommuns planeringsstrateg, Eva Berglund, är mån om att det tas ett helhetsgrepp om banvallen som cykelled. Hon tar saken vidare till kontakter på regionerna.

Cykla Banvall

Home > Normalspår > Kristianstad-Älmhults Järnväg

Kristianstad-Älmhults Järnväg

Historik och kuriosor
 Immelnsjön har sedan lång tid tillbaka använts som transportled för gods och människor. På en sockenstämma i Immeln 1876, beslutades att man skulle arbeta för att få en järnväg mellan Immeln och Kristianstad, där Christianstad-Hesselholms Järnväg (CHJ) redan hade en järnvägsknut. 1885 öppnades Kristianstad-Immeln Järnväg (KIJ). 1886 var förlängningen till Glimåkra färdigbyggd. 1905 togs järnvägen över av CHJ, som 1909 förlängde järnvägen till Älmhult. 1969 lades persontrafiken ned och godstrafiken upphörde 1978. [Länk till karta.](#)

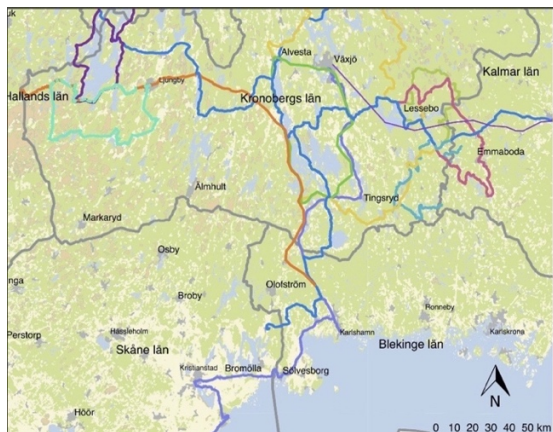
Våra intryck från cyklingen
 Vi cyklade Kristianstad-Immeln-Loshult den 22-23 juni 2009. Vi bodde över i Immeln station, som numera är vandrarhem och cyklade ena dagen norrut mot Loshult och den andra dagen söderut mot Kristianstad.

Bild 12 Cyklabanvall.nu, hemsida som beskriver en cykeltur på banvallen Kristianstad-Älmhult 2009

Ansvariga för utveckling av cykelleder på **Region Skåne** och **Region Kronoberg** menar att sträckan inte finns med i några strategiska cykelplaner och att det är en fråga för kommunerna att lösa även om de är självklart positiva till en satsning på banvallen som cykelled. Emma Sandler Berlin, utvecklare regionala cykelleder, berättar att det pågår ett arbete med att ta fram en ny regional cykelled som kommer att gå igenom sju kommuner i norra Skåne, mellan Ängelholm och Kristianstad. Leden kommer bland annat att gå igenom delar av både Östra Göinge och Kristianstad kommun, se Cykelvägsplan för Skåne 2018-2029. Utöver den regionala leden är det upp till varje kommun att knyta an med lokala leder. Bland annat Osby kommun, som inte kommer att knytas till den regionala, har visat intresse för möjligheten att utveckla en lokal cykelled.

Skåne Nordost håller på med en regionalplan där cykelleden skulle kunna platsa. Här kommer projektgruppen föra fram idéerna kring cykelleden på banvallen som ett regionalt stråk.

I **Tillväxtverkets** underlag för naturturism har en kartläggning av Sveriges cykelturism gjorts för det som gäller cykelstrategin för Skåne 2017, Bild 13.

Bild 13 Tillväxtverkets kartläggning av cykelturism 2017

4 Diskussion

Under projektets gång står det klart att alla aktörer är positiva till en cykelled på banvallen. Det som återstår att göra är samråd med berörda markägare, att lösa finansieringen och långsiktig skötsel.

4.1 Vad hände efter Trafikverkets förstudie 2012?

2011-2012 gjorde Trafikverket en förstudie. Målet var att göra en sammanhängande gång- och cykelväg som anläggs den 45 km långa sträckan Immeln-Älmhult. Som grusväg skulle detta då beräknas kosta cirka 2,2 Mkr. Delar av sträckan finns sedan med i Trafikverkets cykelledsplan 2006-2015 med planerad byggnation 2012-2015.

Under 2012 höll Trafikverket samråd med kommuner, se Osby kommuns yttrande nedan samt i Bilaga 5, utredare Yvonne Kvist. Under samrådsmötet verkar alla kommuner vara positivt inställda till genomförandet av cykelleden. Vad hände sedan?

Vid kontakt med Kerstin Åklundh, då ansvarig för Trafikverkets förstudie men nu pensionerad, framkom att eftersom banvallen norr om Immeln antingen är kommunal eller privat så kan cykelvägsobjekt inte ingå i Region Skånes cykelvägsplan. Istället måste kommunen ansöka om statsbidrag. Tidigare var Trafikverket inte lika noga med ägandeformen. Kerstin var med och skrev avsiktsförklaringar med kommunerna men de är gamla nu. När kommunen skulle bidra med 50% visade det sig att alla kommuner inte hade råd när det väl blev skarpt läge. Det blev senare blev påbackning från revisorerna på Trafikverket och då upphörde hanteringen av medel från cykelvägsplanen, där kravet för investering är att det är en statlig väg. I nuläget ska alltså kommunen ansöka om statsbidrag. Även där är bidraget 50%. På vissa ställen där det var privat ägande var det kanske också någon motvillig markägare. En annan utmaning ansågs passagen av väg 23 söder om Älmhult vara. Kerstin menar att det är alltid bra med lokal förankring i sådana här projekt. Trafikverkets förstudie anger ägandet av banvallen, längder med mera som kan vara användbart framöver.

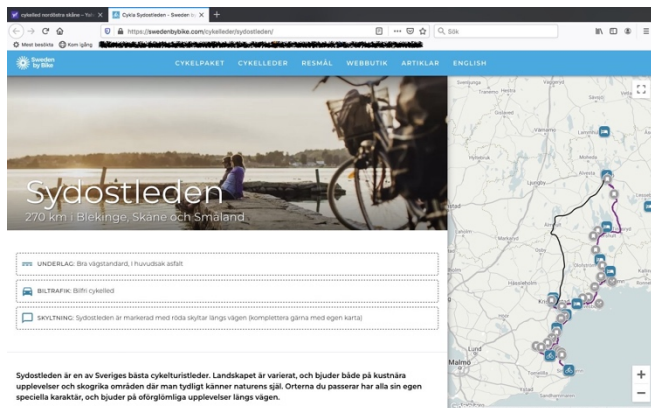

Bild 14 Samrådsmötet mellan kommunerna och Trafikverket 2012. Foto: Claes Hansson

4.2 Vad händer nu? Möjligheter och utmaningar

Cykling är populärare än någonsin. **En cykelled på banvallen där skogsriket möter vattenriket med anslutning till Sydostleden är något som skulle vara ett tillskott för turismen och de boende i Södra Småland och Nordöstra Skåne. Att från Kristianstad sedan kunna cykla vidare på banvall till Brösarp och Hörby eller cykla norrut från Älmhult som det finns planer för i nya cykelplanen skulle stärka området som cykelregion.**

Fördelen med banvallen är att du får cykla ute i naturen utan att behöva trängas med bilar och det ger en extra njutbar och attraktiv upplevelse. Därför är den cirka 7 mil långa banvallen mellan Kristianstad och Älmhult extra intressant som cykelled. Redan idag cyklas det här. I det större perspektivet saknas en cykelled i södra Småland och Nordöstra Skåne som binder ihop regionerna och orterna för både vardagspendlare och turister. Att den skulle kunna kopplas till sydostleden som går mellan Växjö och Kristianstad är också bra.

Under projektet har det framkommit att **Älmhults kommun** gärna vill ha en cykelled som knyter an till sydostleden. Cykelleden "I Linnés hembygd" går från Älmhult och norrut via Kulturreseptatet Linnés Råshult. Det går sedan att cykla Östra leden och Ene-rydarundan hela vägen till Ene-ryda. Från Älmhult kan man också cykla via Östra leden, förbi Vakemyr, svänga upp Trollskogsrundan och passera Haradsbäck. Sedan via Åls-hult får man cykla Banvallsledens vackraste sträcka till Torne genom Nationalparken Åsnen och norrut hela vägen till Växjö, se Cykelkartan Nordöstra Skåne 4 Nordstedts. En anslutning från **Osby** till den aktuella banvallen går via cykelleden Vysslemyr där man strax före Kråbbleboda istället svänger av norrut mot Stora Svinön. Där nås banval-len strax intill Vysslemyr. Alternativt kan man cykla söderut via Skånespåret Kalhult-Rumperöd och ansluta till banvallen vid Rumperöd. Därefter är det fin cykelväg på banvallen hela vägen söderut till Kristianstad, se Cykelkartan Nordöstra Skåne 4 Nordstedts.

Östra Göinge kommun lyfter fram cykelplaneringen i sin översiktsplan och vill profilera sig som en outdoorkommun. De håller också på att ta fram ett särskilt program för natur, kulturmiljöer, grönstruktur och outdooraktiviteter, karta befintliga stråk i Bilaga 4. För **Kristianstad kommun** som har ett av Unescos Biosfärområden Vattenriket, blir en cykelled hela vägen till Älmhult med t ex besök på Ikeamuseet och Linnés Råshult ytterligare något att erbjuda efter att besökarna upplevt Vattenriket.

Rekognoseringen som gjordes i juli 2020 visar att banvallen i dagsläget är **farbar och njutningsbar hela vägen från Kristianstad till en bit norr om Glimåkra**, cirka 4 mil av de totalt 7 milen. Därefter varierar underlag och framkomlighet stort. **På 4 olika platser norr om Glimåkra och söder om Hultabergs station avbryts cyklingen på banvallen på grund av hinder av olika slag.** Det handlar dock inte om så stora ansträngningar för att få hela sträckan farbar. Sammanlagt 5-8 km i Osby kommun och 5-8 km i Östra Göinge kommun behöver förbättras för att hålla en tillräckligt bra standard i ett första läge. I perspektivet att det bara är cirka en av de sju milen som kräver lättare åtgärder, borde detta gå att lösa antingen med återställning av gamla banvallen eller med alternativa vägar på några få ställen. **Här behövs en fördjupad undersökning för att hitta de bästa lösningarna.**

Sträckan mellan Älmhult och Kristianstad är annars en lagom dagstur med trevliga målpunkter som Råbelövssjön med badplatser, Romska minnesmärket i Arkelstorp, Immeln's kanotcenter, Sibbhults stenmuseum, lunchställen och Vävstolsmuseet i Glimåkra, stembrott i Boalt och Skånes största myrområde Vyssle- och Västermyr. Detta plus kulturhistoriskt intressanta och trevliga banvaktarstugor, gamla stationsbyggnader och annat tågnostalgiskt från tiden då tågen gick här. Stora delar av banvallen är även lämplig för vandring. Den befintliga **besöksnäringen** erbjuder redan cyklister mat, boende och upplevelser. Mataffärer finns, förutom i Älmhult och Kristianstad även i Arkelstorp, Sibbhult och Glimåkra. Boende finns både i Immeln, t ex vandrarhemmet i gamla stationshuset och i Glimåkra. Här finns dock gott om möjligheter för företag som vill satsa på paketering för hemestrare och långväga turister, t ex tillhandahålla picknickkorgar och fler boenden typ ”glamping”. Vad gäller **kommunikationer** så går det regelbundet tåg till både Kristianstad och Älmhult, från till exempel Köpenhamn och Malmö. Det går bra att ta med cykel på tåget.

En etablering av cykelled kräver självklart också en dialog med de markägare som berörs. Det är också viktigt att planera för **den långsiktiga skötseln** av cykelleden och att tydliggöra vem som gör vad hos kommunerna. Det kan då bli aktuellt att skriva avtal mellan kommun och markägare kring den långsiktiga skötseln. Samarbetet mellan kommunerna är det som kan säkerställa kvalité och hållbarhet om man vill jobba för att Södra Småland och Nordöstra Skåne ska bli ett attraktivt cykelområde.

Ett positivt resultat av projektet är att kommunerna är öppna för fortsatt samverkan. Nästa steg i arbetet med cykelleden är att projektgruppen planerar vidare tillsammans med nyckelaktörer och ser till att kontakter tas och dialog förs med berörda markägare. Ett möte med representanter från regionerna är inplanerat i början av oktober. Finansieringsmöjligheter har diskuterats och kommer diskuteras vid det mötet. Tillväxtverket har nämnts som en möjlig finansör att söka medel hos.

Referenser

Banvakt - Alla stationer Älmhult – Kristianstad:

<https://banvakt.se/kristianstad-almhult/>

Boka natur:

<http://www.boka.inatur.se/sv/start>

Cykla Banvall:

<http://cyklabanvall.nu/en/top/normalspariga-jaernvaegar/kristianstad-aelmhults-jaernvaeg/>

Cykla i naturen – allemansrätten. Naturvårdsverket:

https://www.naturvardsverket.se/Var-natur/Allemansratten/Det-har-galler/Cykling/?fbclid=IwAR0_pNBnL-8EAwcqz23plomsJOkUA6-SLnc3DyMpcAhnP0b2m88phlTpY74

Cykla i Skåne: <http://om.cyklaiskane.se/>

Cykla på banvallar, Trafikverket:

https://trafikverket.ineko.se/Files/sv-SE/10435/RelatedFiles/2004_169_cykla_pa_banvallar.pdf

Cykelkartan Nordöstra Skåne 4 Nordstedts 2020

Cykelvägsplan för Skåne 2018–2029. Region Skåne. 2018

Cykelstrategi för Skåne. Region Skåne. 2017

Cykla i Gröna Kronoberg. Region Kronoberg. 2018

<http://www.regionkronoberg.se/resor-och-trafik/utveckling-av-cykelvagar/>

Förstudie Cykelled på banvallen Kristianstad-Älmhult delen Immeln-Älmhult 2011. Trafikverkets projektnr 108408.

”Hitta ut!” karta, Naturskyddsföreningen:

[https://skane.naturskyddsforeningen.se/hittaut/?utm_campaign=unspecified&utm_content=unspecified&utm_custom\[apsis\]=1310632276&utm_medium=email&utm_source=apsis](https://skane.naturskyddsforeningen.se/hittaut/?utm_campaign=unspecified&utm_content=unspecified&utm_custom[apsis]=1310632276&utm_medium=email&utm_source=apsis)

Lantmäteriet leder:

<https://www.lantmateriet.se/sv/Om-Lantmateriet/Samverkan-med-andra/vandringsleder/>

Nordöstra Skåne 1:50 000. Karta. Calazo. Edition maj 2019

Nationell kartläggning rekreations och turismcykling, Tillväxtverket:

<https://tillvaxtverket.se/download/18.2424c0e91699a2ca6a994841/1553873568993/Tillv%C3%A4xtverkets%20slutrapport%20nationell%20kartl%C3%A4ggning%20cykelturism.pdf>

Naturturism, Tillväxtverket:

<https://tillvaxtverket.se/amnesomraden/affarsutveckling/turism-och-besoksnaring/naturturism.html>

Open Cykle Map

www.opencyklemap.org

Skånska resor blogg 2018 september-november – Ronny Åkerberg:

-Cykla banvall till Loshult Kristianstad-Österslöv

<https://travelinskane.blogspot.com/2018/09/cykla-banvall-till-loshult.html>

-Cykla banvall Österslöv-Immeln

<https://travelinskane.blogspot.com/2018/09/cykla-banvall-till-immeln.html>

– Cykla banvall till Immeln-Glimåkra (Kräbbleboda)

<https://travelinskane.blogspot.com/2018/09/cykla-banvall-till-glimakra.html>

– Cykla banvall till Kräbbleboda-Loshult november 2018:

<https://travelinskane.blogspot.com/search/label/Loshult>

Sveriges cykelleder, Tillväxtverket 2017:

Underlag för nationell kartläggning av leder för cykelturism. Kriterier bl a. 2017

<https://tillvaxtverket.se/download/18.2424c0e91699a2ca6a994843/1553873569135/Underlag%20kartl%C3%A4ggning%20cykelturismleder%2020180118%20del1.pdf>

Översigtskarta certifierade leder, nov 2017

<https://tillvaxtverket.se/download/18.2424c0e91699a2ca6a994844/1553873569365/Underlag%20kartl%C3%A4ggning%20cykelturismleder%2020180118%20del2.pdf>

Sweden by Bike - cykelleder som är med på cykelkartan www.swedenbybike.com

Sverigeleden, Banvallsleden, Sydostleden <https://swedenbybike.com/cykelleder/sydostleden/>

Stig Lundins historiska hemsida järnvägen 1926 Kristianstad-Älmhult:

<http://www.stiglundin.se/jarnvag/18116983/chj/linje/index.htm>

Sydostleden www.sydostleden.se

Terrängkartan 1:50 000 509 Hässleholm. Lantmäteriet 2008

Terrängkartan 1:50 000 515 Älmhult. Lantmäteriet 2009

Trafikverket om cykelled:

<https://www.trafikverket.se/for-dig-i-branschen/planera-och-utreda/samhallsplanering/planera-for-transporter-i-samhallsplaneringen/personresor/cykel-i-samhallsplaneringen/cykelleder-for-rekreation-och-turism/>

Turism på annans mark. Naturturismföretagen m fl 2020

Vyssle- och Västemyr. Länsstyrelsen Skåne län:

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/besoksmal/naturreservat/osby/vyssle--och-vastermyr.html>

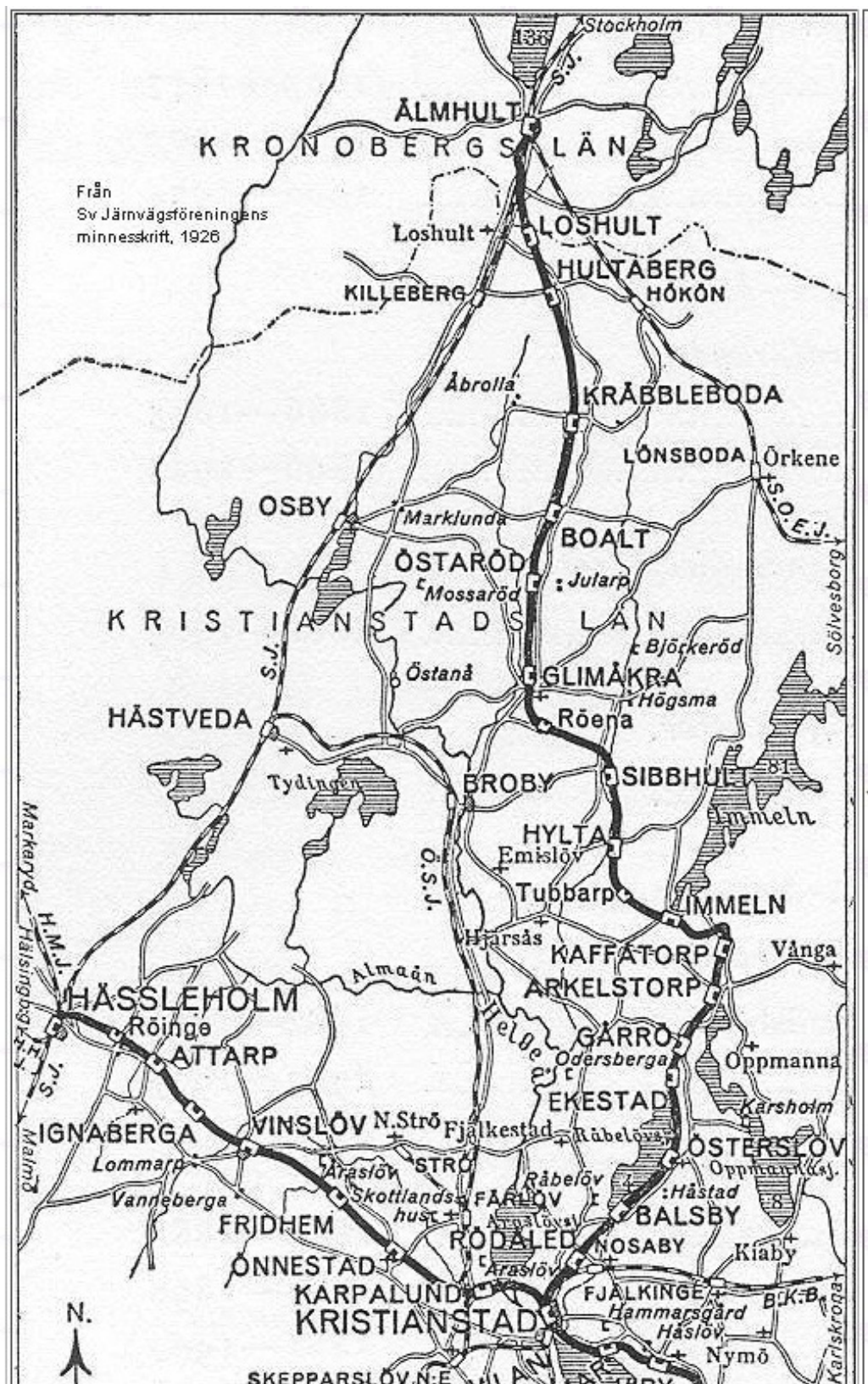
Yttrande dnr TRV 2012/238.

Yttrande på samrådsremiss kring förstudie cykelled Kristianstad-Älmhult, delen Immeln-Älmhult. Dnr TRV 2012/238. Osby Kommun 2012-01-27

Östra Göinge kommuns översiktsplan: <https://www.ostragoinge.se/samhalle/planering/oversiktsplan/>

Bilaga 1 Karta järnvägen Kristianstad-Älmhult 1926

Bilaga 2 Minnesanteckningar möte 18 maj 2020

Minnesanteckningar

Digitalt möte om cykelled på banvallen Älmhult-Kristianstad

Den 18 maj 2020 kl 15.30-16.30 via Skype

Närvarande:

Johan Söderlund, Destinationsutvecklare, Älmhults kommun

Jan Carlsson Kultur- och fritidschef, Östra Göinge kommun

Anders Siversson Samhällsbyggnadschef, Östra Göinge kommun

Eva Berglund, Planeringsstrateg Besöksnäring, Tillväxt & Hållbar utvecklad avd Kristianstads kommun

Josefine Gustafsson, projektledare förstudie Cykelled banvallen Älmhult-Kristianstad, Leader Skånes Ess

- **Presentationsrunda**

Alla närvarande presenterade sig.

- **Inledning**

Josefine inleder och startar en ppt presentation, se

<https://josefinegustafsson.se/onewebmedia/Mo%CC%88te%20cykel-led%2018%20maj%202020%20JG.pdf>

Syftet med det här projektet, en liten förstudie med stöd från Leader Skånes Ess, är att göra en lägesbeskrivning som kan ligga till grund för en större förstudie - om intresset finns.

Josefine har varit i kontakt med en mängd personer sedan i april 2020 då projektet startade.

Paul Robertsson, utvecklingschef i Älmhults kommun är kontaktad plus planarkitekten Johanna Kihlström. Camilla Palm, turistansvarig i Östra Göinge, har kontaktats. I Osby är Anita Brance Svensson som jobbade med turistchefen Claes Hansson kontaktad. Anders Pettersson på Snapphanerikets turistförening är också kontaktad och positivt inställd. Ett möte har hållits med Jimmy Ekborg, näringslivsutvecklare Osby. Han skulle prata med sin administrativa chef och Yvonne Kvist som var utredare i Osby kommun då förstudien gjordes 2011-2012. Han föreslog också att vi skulle kunna göra en ansökan till Sparbanksstiftelsen 1826 i september.

- **Då**

Idén om att göra en cykelled längs banvallen är långt ifrån ny.

För tio år sedan, 2011, genomfördes en förstudie av Trafikverket, Kerstin Åklundh och Henrik Bertheden. Alla fyra kommunerna var inblandade i processen. Dåvarande turistchef i Osby, Claes Hansson, har delgett Josefine Trafikverkets förstudie samt Osby kommuns yttrande från samrådet plus en mängd bilder från det kommungemensamma samrådsmötet samt från cykelturen han gjorde längs hela banvallen 2011-2012.

Josefine har mailat ut det materialet (dock ej bilderna).

- **Nu**

Idag cyklar, går och rider folk på banvallen som är cirka 7 mil lång och har mycket varierad kvalitet.

Sedan 2012 har en del hänt och intresset för både vandringsleder och cykelleder har ökat allmänt.

Cykelleden Sydostleden från Växjö till Simrishamn är klar sedan 4 år berättar Eva Berglund.

En cykelled hela vägen mellan Älmhult och Kristianstad skulle kunna koppla an till Sydostleden i Kristianstad och kanske även Växjö i förlängningen. Anders Siversson och Jan Carlsson berättar om flera nya cykelvägar, bl a på banvallen Kristianstad-Hästveda, i Östra Göinge kommun. Dessa också skulle kunna kopplas till cykelleden norrut. Anders och Jan nämner att det varit en markägare med har mycket mark norr och söder om Sibbhult som ogillat idén med cykelled på banvallen. VA-bolag vill också använda banvallen. Då skulle det kunna göras cykelled ovanpå i samband med detta. Johan Söderlund berättar att

banvallen som cykelled finns omnämnd i Älmhults cykelplan och i den fördjupade översiktsplanen som skrivs nu.

- **Framåt**

Alla på mötet ser positivt på en cykelled på banvallen men finansiering och en plan för långsiktig skötsel krävs.

Josefine söker kontakt med Trafikverket och de regionalt ansvariga.

Eva tar reda på vem som bör kontaktas på Region Skåne och meddelar Josefine detta.

Johan återkommer med vem som ska kontaktas i Region Kronoberg.

Mötet anser det också viktigt att ha ett brett grepp på saken så att näringslivsutveckling såväl som arbetspendling finns med i planerna.

Mötet föreslår att hålla nästa möte i Immeln. Josefine kontaktar Jan angående lokal.

- **Projektgrupp**

Mötet ansåg att de som hittills är kontaktade räcker som projektgrupp i nuläget.

Josefine är beredd att ta personliga kontakter med markägare för att lyssna av eventuella synpunkter.

- **Nästa möte**

Tisdagen den 18 augusti i Immeln.

Fokus på mötet kommer vara en uppdaterad lägesrapport, ev finansiering och ev långsiktig förvaltning.

Vid minnesanteckningarna:

Josefine Gustafsson

Bilaga 3 Minnesanteckningar möte 18 augusti 2020 Immelns Bygdegård

Minnesanteckningar möte cykelled på banvallen Älmhult-Kristianstad den 18 augusti 2020, Immelns Bygdegård

Närvarande: Jörn Engkvist (Älmhults kommun), Kettil Svensson (Osby kommun), Anders Siverson och Jan Carlsson (Östra Göinge kommun), Eva Berglund (Kristianstad kommun), Kerstin Hallenborg (Leader Skånes Ess), Josefine Gustafsson (projektledare)

Mötet började med en god lunch från Systrarnas Café i Broby som Östra Göinge kommun bjöd på. Alla presenterade sig. Sedan berättade Anders S och Jan S om Östra Göinges planer kring cykling och övrig outdoor. Anders S visade en karta med planerade cykelleder och målpunkter där även den aktuella banvallen finns med, se bifogat.

Josefine gjorde en presentation av arbetet sedan senaste mötet den 18 maj, se presentation <https://josefinegustafsson.se/onebmedia/Möte%2018%20augusti%202020.pdf>. Hon berättade även att projektrapporten blir klar inom kort och där kommer dagens möte finnas med. Därefter följde en diskussion om arbetet framåt. Det konstaterades att för att få till cykelleden krävs nu:

1. Projektledning
2. Markägarkontakter
3. Avtal med markägare och kring driftansvar
4. Förbättra underlaget på vissa delar av leden samt även viss röjning
5. Skyltar
6. Ett helhetsperspektiv från alla fyra kommunerna

Eva B konstaterade att det är angeläget att få till hela cykelleden och koppla den till Sydostleden samt andra leder, se Cykelkartan 4 Nordöstra Skåne Nordstedts förlag.

Angående finansiering berättade Jan C att Sparbanksstiftelsen 1826 på grund av coronasituationen har mycket mindre pengar att söka nu i september, varför denna möjlighet, som tidigare förespråkats av Jimmy Ekberg (Osby kommun), för tillfället inte är aktuell. Kerstin H nämnde att en möjlighet på lite längre sikt kan vara att söka finansiering från Leader Skånes Ess och Leader Linné. Annars var det Tillväxtverket och regionerna som nämndes då finansiering diskuterades.

Anders S och Kettil S tar med frågan om cykelled på banvallen Älmhult-Kristianstad på nästa möte med Skåne Nordost om två veckor.

Eva B tar med frågan till ett möte om cykelleder hon ska på nästa vecka.

Kettil S rapporterar från detta möte till sina kollegor i Osby kommun, Jimmy Ekberg, Fredrik Johansson och Agne Andersson med flera.

Jörn E rapporterar från detta möte till sina kollegor i Osby kommun, Johan Söderlund, Paul Robertsson och Cecilia Axelsson med flera. Han kollar även med Johan S om han kan boka lokal till nästa möte dit även representanterna från regionen kommer.

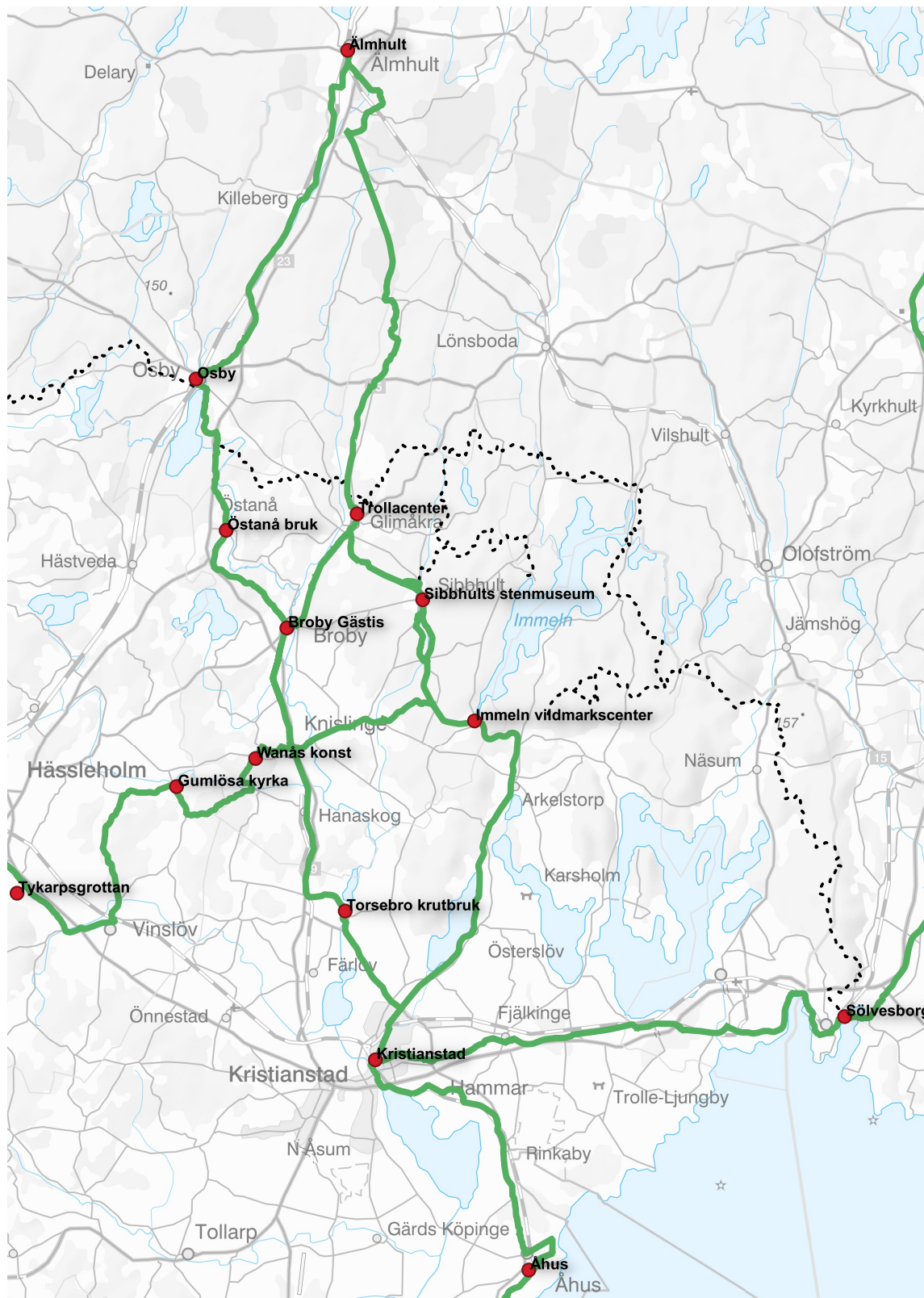
Eva B ansvarar för att kalla till nästa möte. Hon kontaktar även Per Hansson och Anders Unger från Region Kronoberg samt Emma Sandler Berlin från Region Skåne till det mötet. Även Josefine deltar.

Nästa möte sker tillsammans med representanter från båda regionerna och planeras till **fredagen den 2 oktober kl 10.00-12.00 i Älmhult** /Josefine Gustafsson 200819

Bilaga 4 Karta befintliga cykelstråk

Framtagen av Östra Göinge kommun

Bilaga 5 Osby kommuns yttrande 2012-01-27

Kommunledningskontoret
Yvonne Kvist, 0479-52 84 02
yvonne.kvist@osby.se

Datum
2012-01-27

Sida
1(2)

Huvudmottagare
Trafikverket, Henrik Bertheden

Diariern TRV 2012/238

Yttrande på samrådsremiss kring förstudie cykelled Kristianstad-Älmhult, delen Immeln-Älmhult

Kommunstyrelsens arbetsutskott i Osby kommun har diskuterat samrådshandlingen kring förstudie av cykelled på banvallen Kristianstad-Älmhult, delen Immeln-Älmhult. Vi ser positivt på möjligheten att få yttra oss i frågan och vill gärna förmedla ett antal synpunkter.

- Vi ser det som en god idé att angöra en cykelled på hela banvallen Kristianstad-Älmhult. Vi ser leden som ett turiststråk i första hand, men givetvis även med möjlighet för arbetspendling och andra ändamål.
- Det är viktigt att se helheten på sträckan, inte bara till exempel Osby-delen som solitär.
- Cykelleden kan – och bör – beläggas olika utifrån kringliggande natur och miljö. Asfaltsbeläggning behövs endast i centrala delar med villabebyggelse. På mer naturliga delar av sträckan räcker packad grus gott och väl. Detta håller också ner kostnaderna!
- Ska ridning vara tillåten på leden? Beläggning måste i så fall anpassas efter detta.
- På vissa sträckor är det väldigt beväxt med sly – på vissa få sträckor såpass att det inte är farbart med cykel. Här räcker säkert rejäl röjning, vilket också håller ner kostnaderna.
- Det hade varit bra med dubbelfilig cykelled, men det är helt OK med enkelspårigt på delar av sträckan.

Besöksadress Västra Storgatan 35
Postadress Kommunledningskontoret
283 80 Osby

Telefon 0479-52 80 00 vx
Fax 0479-52 82 97
E-post kommun@osby.se

Hemsida www.osby.se
Org.nr 212000-0902

PlusGiro 11 16 61-5
Bankgiro 281-6809

Osby kommun

2012-01-27 2(2)

- Tre passager bör ledas vid sidan av banvallen på grund av omkringliggande omständigheter som tex bebyggelse, väg och järnväg
  - Romperöd-Östraröd
  - Kräbbleboda-St Svinön
  - Bengtstorp-Älmhult
- Möjligheter att koppla till ordinarie väg- och cykelvägnät bör ses över.
- Bra skyltning på hela leden är viktig. Både kring själva cykelledens geografi, men också till andra intressanta mål och turistmål som badplatser, fornlämningar, övernattning etc.
- Picknickplatser med bord och bänkar bör angöras på fina platser längs hela sträckan.
- Intresse för näringsverksamhet längs leden bör inventeras. Exempel på behov är caféverksamhet, övernattningsmöjligheter, båtuthyrning, guidade turer.
- Bra koppling till busshållplatser är viktigt. Översyn bör planeras.

För Osby kommun

